

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea parțială deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

*Marginean Alexei Xxxxx, născut la xxxx,
originar și domiciliat în or. Xxxxx, str. Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 02.03.2016 – 12.07.2018;
2. *instanța de apel:* 13.08.2018 – 30.01.2019;
3. *instanța de recurs:* 12.06.2020 – 28.10.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 12.07.2018, Marginean Alexei, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d), art. 190 alin. (2) lit. c) și art. 177 alin. (2) lit. a) Cod penal, și în baza acestor Legi, i s-a stabilit pedeapsa după cum urmează:

- în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an 6 (șase) luni;

- în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionarea) banilor și a bunurilor pe un termen de 2 (doi) ani;

- în baza art. 177 alin. (2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității - 120 ore cu transformarea acestora în temeiul prevederilor art. 87 în 30 zile închisoare.

În temeiul art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor numite i-a fost stabilit lui Marginean Alexei pedeapsa definitivă – 3 (trei) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a banilor și bunurilor pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 72 Cod penal, pedeapsa închisorii stabilită lui Marginean Alexei s-a dispus de a fi executată în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a se pronunța instanța de fond a constatat că, inculpatul Marginean Alexei a fost condamnat pentru faptul că dânsu acționând cu intenție și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane în perioada de timp de la 07.05.2015 până la 10.12.2015, fiind deținut a Penitenciarului 11 Bălți, și alte localități din R. Moldova, unde executa pedeapsa penală pe o altă cauză penală, prin abuz de încredere și înșelăciune, în urma unor discuții telefonice cu Căușac Victoria, prezentându-se ca o persoană cu date de identitate inventate, inițial spunându-i că este o persoană de afaceri din Germania care vine în Moldova o dată la două luni, apoi comunicându-i că este deținut în instituții penitenciare din cauza că este vinovat în comiterea unui accident rutier, soldat cu decesul victimei, sub diferite pretexte, printre care și pentru a soluționa presupusele chestiuni referitoare la eliberarea din detenție soluționarea problemei pentru presupusa stopare a mașinei conduse de acesta în stare de ebrietate alcoolică, achitarea serviciilor pentru asistență juridică, presupusele tratamente medicale, procurarea de telefoane mobile și achitarea acestor servicii, neavând în realitate intenția de a restitui suma de bani, a dobândit ilegal de la Căușac Victoria bani în sumă totală de 4000 Euro, echivalent a 87399 lei, care li-a primit prin intermediul altor terțe persoane și servicii poștale, cauzând părții vătămate Căușac Victoria o daună materială în proporții mari.

Tot el, în urma unor discuții telefonice și prin rețelele de socializare, devenind deținător de informații, ocrotite de Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație și Legea nr. 133 din 08.07.2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal al ultimei, divulgarea cărora este considerată drept o imixtiune în viața privată a persoanei, la 25.01.2016, a creat pe pagina web "<http://www.odnoklassniki.ru>", un profil cu datele de identitate ale cet. Căușac Victoria și fără acordul acesteia a postat în cadrul profilului dat diferite fotografii ale ultimei în ipostaze intime, adică a informațiilor despre viața personală ce constituie secret personal, pe care le-a răspândit cu bună-știință pe rețeaua internet, fără consimțământul părții vătămate Căușac Victoria, căreia în urma acțiunilor date, i-a fost cauzată o daună morală prin încălcarea inviolabilității vieții personale.

Tot el, acționând cu intenție și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în perioada de timp de la 02.06.2017 până la 16.06.2017, folosindu-se de faptul că nu este

văzut de nimeni a pătruns în domiciliul cet. Spataru Nicolae amplasat în mun. Xxxxx, sat. Xxxxx, str. Xxxxx, xx, de unde pe ascuns a sustras un televizor de model JVC la preț de 500 lei, un aparat foto la 500 lei, 2 aspiratoare la preț de 300 lei, un burghiu electric la preț de 500 lei, bunuri în total de 1 800 lei, prin ce a cauzat cet. Spataru N. un prejudiciu material considerabil, după ce de la locul comiterii infracțiunii s-a eschivat.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Marginean Alexei, care a solicitat stabilirea unei pedepse mai blânde, invocând că nu este de acord cu sentința, pedeapsa fiind prea aspră.

A menționat că și-a recunoscut vina integral, s-a căit sincer și a cerut aplicarea unei pedepse mai blânde.

Partea vătămată Căușac Victoria în ședința de judecată a declarat că nu are pretenții față de el nici materiale și nici morale, și a vrut să își retragă cererea, dar nu i-au dat voie, spunând că nu se permite.

Totodată, pe epizodul pățimitului Spînu N., a declarat că a luat lucrurile de la el din casă, ca să-și cumpere telefon mobil, pe care i la luat. Însăși Spînu N., a declarat că dorea să-și retragă cererea de la poliție.

Din cele relatate, dorește ca părțile vătămate să fie invitate în ședință ca să de-a declarații.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019, apelul declarat de către inculpatul Marginean Alexei, a fost admis, inclusiv din oficiu, sentința casată total, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Marginean Alexei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d), art. 190 alin. (1) și art. 177 alin. (2) lit. a) Cod penal, iar prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a aplicat pedeapsa în baza:

- art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni;

- art. 190 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a banilor și bunurilor pe un termen de 2 ani;

- art. 177 alin. (2) lit. a) Cod penal, sub formă de 120 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu transformarea acestora în temeiul art. 87 Cod peanl în 30 zile închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Marginean Alexei i-a fost stabilit o pedepasă penală

definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a banilor și bunurilor pe un termen de 2 ani.

Potrivit art. 72 alin. (3) Cod penal, s-a dispus executarea de către Marginean Alexei pedepsei cu închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, , instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în faptele incriminate și făcând o încadrare juridică justă a acțiunilor lui Marginean Alexei în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d), art. 177 alin. (2) lit. a) și art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, totodată în baza normei legale a apreciat măsura de pedeapsă sub formă de închisoare, ținând cont de circumstanțele cauzei, persoana vinovată și urmările survenite.

Instanța de apel a menționat că după pronunțarea sentinței în cauză, legislatorul a operat modificări la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 în vigoare de la 17.08.2018, care influențează esențial aceste categorii de infracțiuni.

Acțiunile inculpatului Marginean Alexei au fost încadrate de instanța de fond în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, soluție care a fost corectă la ziua adoptării sentinței - 12.07.2018.

Astfel, instanța de apel a subliniat faptul, că prin modificările legislative operate în conținutul art. 190 Cod penal, nu s-au decriminalizat acțiunile inculpatului Marginean Alexei, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conținutul ei, dar ținând cont de jurisprudența CtEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de Hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, Colegiul penal consideră necesar de a înlocui sintagmele pre generale, utilizate anterior - *„înșelăciunea sau abuzul de încredere”*, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare.

Prin urmare, instanța de apel conchide că acțiunile inculpatului Marginean Alexei urmează a fi reîncadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, concluzie susținute de partea acuzării și apărării, după indicii calificativi *„escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, cu încheierea actului juridic anulabil determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile”*, fiind constatat că *inculpatul Marginean Alexei prin comportament viclean a indus în eroare partea vătămată Căușac Victoria, precum că-i trebuiesc bani pentru a soluționa presupusele chestiuni referitoare*

la eliberarea din detenție, soluționarea problemei pentru presupusa stopare a mașinei conduse de acesta în stare de ebrietate alcoolică, achitarea serviciilor pentru asistență juridică, presupusele tratamente medicale, procurarea de telefoane mobile și achitarea acestor servicii, neavând în realitate intenția de a restitui suma de bani, dar în realitate a însușit banii în sumă de 4000 euro, cauzându-i daune considerabile.

Ținând cont de esența recalificării, urmează a fi atenuată și pedeapsa, inclusiv cea definitivă, admitând în așa mod apel inculpatului atât în sensul declarat, cât și din alte motive.

Instanța de apel a considerat, că la aplicarea pedepsei penale necesită de respectat principiile generale și criteriile de individualizare a pedepsei, dându-le deplină eficiență, precum și scopurilor pedepsei penale.

Astfel, ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei și coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, instanța de apel a considerat că, inculpatului Marginean Alexei necesită a-i fi stabilită pedeapsa penală sub formă de închisoare, cu executare reală.

În privința lui Marginean Alexei necesită a fi aplicată anume pedeapsă sub formă de închisoare cu executarea reală, izolarea ultimului de societate fiind necesară în raport cu acțiunile comise, părerea părților vătămate, pericolul social al faptelor și personalitatea inculpatului.

Fiind anterior condamnat, inculpatul Marginean Alexei nu și-a făcut concluzii, n-a apreciat încrederea acordată și din nou a sfidat legile statului, comițând din nou infracțiuni intentionate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului, invocând drept temei pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

În motivarea cererii invocă următoarele aspecte:

- instanța de apel deși corect a determinat circumstanțele cauzei date penale, corect a aplicat prevederile noi a art. 190 alin. (1) Cod penal la speță, la stabilirea pedepsei definitive pentru concurs de infracțiuni, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a admis o eroare mecanică de drept, la calcularea pedepsei definitive pentru toate infracțiunile imputate lui Marginean Alexei (art. 186 alin. (2) lit.

d), 190 alin. (1), 177 alin. (2) lit. a) CP), stabilind greșit pentru inculpat termenul total de închisoare de 3 (trei) ani;

- prin această calculare aritmetică greșită, s-a admis un viciu fundamental, ce în mod vădit afectează soluția instanței de apel, situație juridică care nu poate fi menținută în vigoare, or, încalcă flagrant drepturile condamnatului la examinarea cauzei acestuia în condiții legale;

- pentru fapta prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, s-a stabilit 1 an 6 luni de închisoare; pentru fapta prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, s-a stabilit 1 an de închisoare; pentru fapta prevăzută de art. 177 alin. (2) lit. a) Cod penal, s-a stabilit 30 zile de închisoare.

După cum observăm, pedeapsa maximă care eventual (prin cumul total) putea fi aplicată condamnatului Marginean Alexei, nu putea fi mai mare de 2 (doi) ani 7 (șapte) luni (1 an 6 luni + 1 an + 30 zile);

- fără îndoieli se constată ilegalitatea deciziei, prin care s-a stabilit, prin prizma art. 84 alin. (1) CP, pedeapsa definitivă de 3 (trei) ani închisoare, adică chiar mai mare decât maximum posibil prin cumul total de 2 ani 7 luni.

6. Pe marginea recursului declarat de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului a depus referință procurorul, prin care solicită respingerea recursului ca inadmisibil, fiind depus peste termen.

7. Verificând argumentele recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal consideră, că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Instanța de recurs, potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală (în red. 05.04.2012), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată.

Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că decizia instanței de apel a pronunțată integral pe 06.03.2019, iar inculpatul Marginean Al. a primit, contra semnătură, copia pe 18.03.2019 (f.d. 104, 115, vol. III).

La 16 iulie 2019, avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului a declarat *recurs în anulare*, împotriva deciziei instanței de apel.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05 februarie 2020, a fost respins ca inadmisibil recursul în anulare declarat de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și conținut, prevăzute de art. 329 și 430 Cod de procedură penală.

Recursul în anulare este o *cale extraordinară de atac*. Susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare este hotărârea irevocabilă în urma exercitării căilor ordinare de atac, reglementate de capitolul IV, Secțiunea I și a II-a a Codului de procedură penală – calea apelului și a recursului ordinar.

La 06 aprilie 2020, avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului declară *recurs ordinar*, solicitând repunerea în termen.

Ținând cont de prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal specifică faptul că pentru inculpat și avocatul acestuia termenul de atac se calculează începând cu data de 07 martie 2019, adică a doua zi după pronunțarea deciziei, și expiră la sfârșitul zilei de 08 aprilie 2019.

Prin urmare, recursul avocatului Janu Anatolie în numele inculpatului declarat la 06 aprilie 2020, nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Astfel, odată ce recursul ordinar al avocatului Janu Anatolie în numele inculpatului este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui **Marginean Alexei Xxxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **26 noiembrie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana